

Správa o ekonomike SR

September 2019

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Elektronická verzia

<https://www.nbs.sk/sk/publikacie/spravy-o-medzinarodnej-ekonomike-ekonomike-sr>

Materiál bol prerokovaný v Bankovej rade NBS 24. septembra 2019.

Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

Obsah

1	Zhrnutie	7
2	Hrubý domáci produkt	8
3	Trh práce	19
3.1	Mzdy a produktivita práce	19
3.2	Zamestnanosť, nezamestnanosť	22
4	Cenový vývoj	26
Zoznam boxov		
Box 1	Ochladenie z pohľadu zásadných odvetví	15
Zoznam tabuliek		
Tabuľka 1	Vývoj HDP podľa použitia	9
Tabuľka 2	Vývoj miezd a produktivity práce	21
Tabuľka 3	Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	26
Zoznam grafov		
Graf 1	Vývoj HDP	8
Graf 2	Vývoj HDP	9
Graf 3	Vývoj HDP z produkčnej strany	10
Graf 4	Vývoj súkromnej spotreby domácností	10
Graf 5	Hrubý disponibilný príjem a spotreba domácností	11
Graf 6	Vývoj súkromnej spotreby domácností na hotely a reštaurácie	11
Graf 7	Spotreba domácností podľa dĺžky spotreby	12
Graf 8	Vývoj investícií podľa sektorov	13
Graf 9	Vývoj exportov a importov tovarov a služieb	14
Graf 10	Vývoj HDP z dôchodkovej stránky	14
Graf 11	Prehľad mzdového vývoja v hlavných segmentoch ekonomiky	19
Graf 12	Zložky priemernej mzdy	20
Graf 13	Vývoj miezd vo verejnom sektore	20
Graf 14	Vývoj miezd a produktivity práce	21
Graf 15	Jednotkové náklady práce v krajinách V4	22
Graf 16	Vývoj zamestnanosti	23
Graf 17	Pocítovaný nedostatok pracovnej sily	23
Graf 18	Vývoj zamestnanosti a odpracovaných hodín v ekonomike	24
Graf 19	Vývoj zamestnanosti a odpracovaných hodín v obchode	24
Graf 20	Príspevky hlavných veličín trhu práce k medzištvrtročnej zmene zamestnanosti	25
Graf 21	Vývoj inflácie HICP v štruktúre	27
Graf 22	Vývoj cien potravín v štruktúre	27

Zoznam grafov v boxoch

Graf A	Výroba motorových vozidiel	16
Graf B	Výroba kovov a kovových výrobkov	16
Graf C	Výroba elektroniky a elektrických zariadení	17
Graf D	Výroba strojov a zariadení	17
Graf E	Výroba ropných a chemických produktov	18

Použité skratky

b. c.	bežné ceny
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
EA	Euro Area – eurozóna
ECB	Európska centrálna banka
EIA	Energy Information Administration
EK	Európska komisia
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
EONIA	Euro OverNight Index Average – referenčná sadzba pre skutočne realizované jednodňové obchody v eurách
ESA 95	European System of Accounts 1995 – európsky systém národných a regionálnych účtov
EÚ	Európska únia
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate – medzibanková referenčná sadzba v rámci EMU
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
HND	hrubý národný dôchodok
HNDD	hrubý národný disponibilný dôchodok
i. n.	inde nevedené
IPP	index priemyselnej produkcie
MF SR	Ministerstvo financií SR
MMF	Medzinárodný menový fond
NARKS	Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska
NBS	Národná banka Slovenska
NCB	National Central Bank – národná centrálna banka
NISD	neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PMI	Purchasing Managers´ Indexes – index nákupných manažérov
PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PZI	priame zahraničné investície
q-q	Quarter-on-Quarter – zmena oproti predchádzajúcemu štvrťroku

ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
s. c.	stále ceny
s. o.	sezónne očistené
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
UoZ	uchádzači o zamestnanie
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VZPS	výberové zisťovanie pracovných síl
Y-Y	Year-on-Year – zmena oproti minulému roku
ZFS	začiatočná fixácia sadzby

Použité symboly v tabuľkách:

- . – Údaj ešte nie je k dispozícii.
- – Údaj sa nevyskytoval / neexistujúci údaj.
- (p) – Predbežný údaj.

1 Zhrnutie

Slovenská ekonomika vzrástla v 2. štvrťroku 2019 medziročne o 2,0 % (3,7 % v 1. štvrťroku) a medzištvrťročne o 0,5 %. Hlavným zdrojom rastu bola spotreba, ale predovšetkým tvorba zásob (vrátane štatistickej diskrepancie). Negatívne sa vyvíjal čistý export a mierny pokles zaznamenali aj investície.

Medziročný rast zamestnanosti sa v 2. štvrťroku 2019 spomalil na 1,4 % (1,8 % v 1. štvrťroku). Vývoj ovplyvnil najmä pokles zamestnanosti v obchode. Priemerná mzda v 2. štvrťroku 2019 výraznejšie vzrástla na 9,7 % (7,1 % v 1. štvrťroku) predovšetkým vplyvom zvýšenia rastu v odvetví služieb a najmä vo verejnom sektore.

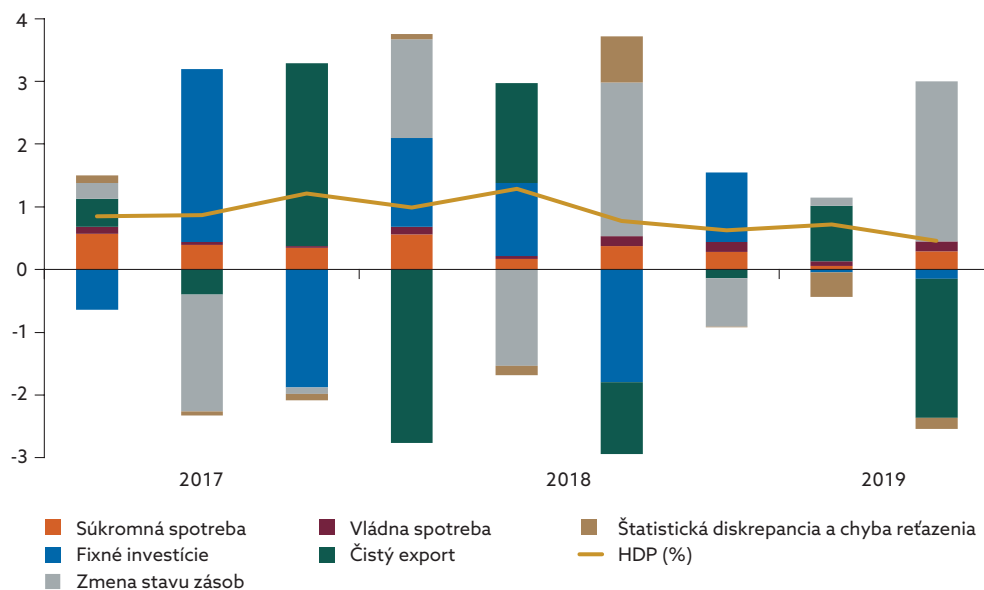
Inflácia sa v 2. štvrťroku 2019 zrýchlila na 2,6 % (2,4 % v 1. štvrťroku) predovšetkým vplyvom rastu cien potravín.

2 Hrubý domáci produkt

Slovenská ekonomika vzrástla v 2. štvrťroku medziročne o 2,0 %. Výrazné spomalenie dynamiky spôsobil najmä zhoršujúci sa zahraničný obchod. Vývoz tovarov a služieb po značnom raste v predchádzajúcom štvrťroku zaznamenal v 2. štvrťroku pokles. Spomalil sa aj rast dovozov, avšak miernejšie, a tak čistý export vykázal negatívny príspevok k vývoju ekonomiky. Naopak, na strane domáceho dopytu zaznamenala zrýchlenie dynamiky súkromná a vládna spotreba. Fixné investície mierne poklesli.

Graf 1

Vývoj HDP (medzištvrtročný rast v %, príspevky v p. b., s. c.)

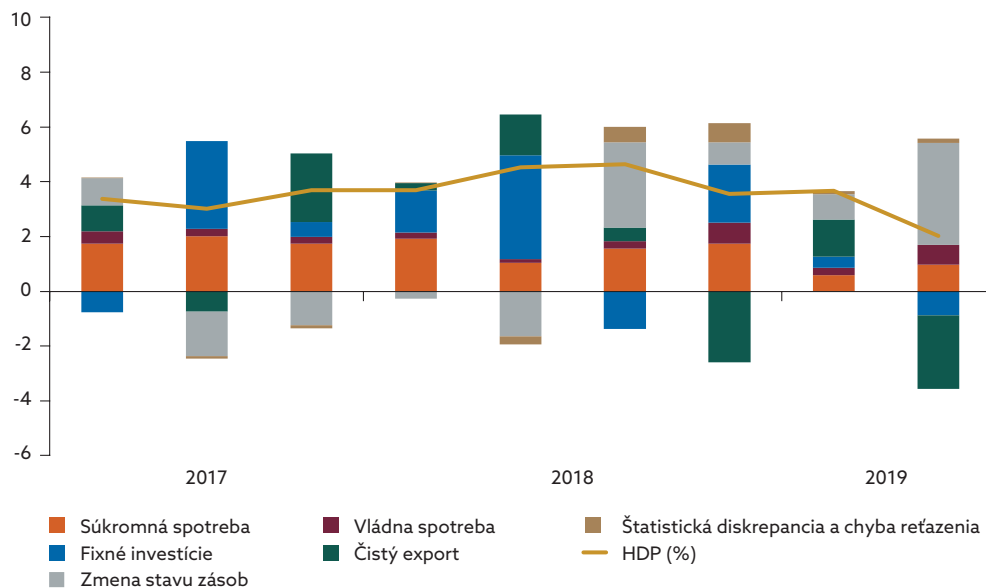
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Po sezónnom očistení vzrástol HDP proti predchádzajúcemu štvrťroku o 0,5 % vplyvom domáceho dopytu a v jeho rámci predovšetkým tvorby zásob. Zaznamenaný medzištvrtročný rast je najnižší od 2. štvrťroka 2013. Odzrkadľuje tak následky globálneho ochladenia a prekvapujúceho spomalenia domáceho dopytu. V jeho rámci pokračuje vplyvom neistoty pokles investičného dopytu. Priaznivá situácia na trhu práce generuje dostatok finančných zdrojov domácností, tie však zostávajú opatrné a tak rast spotrebiteľského dopytu zaostáva za predpokladmi. Miera úspor je preto na najvyššej úrovni od roku 2000. Jediným komponentom ťahajúcim ekonomiku bola okrem zmeny stavu zásob verejná spotreba.

Graf 2

Vývoj HDP (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v %, s. c.)

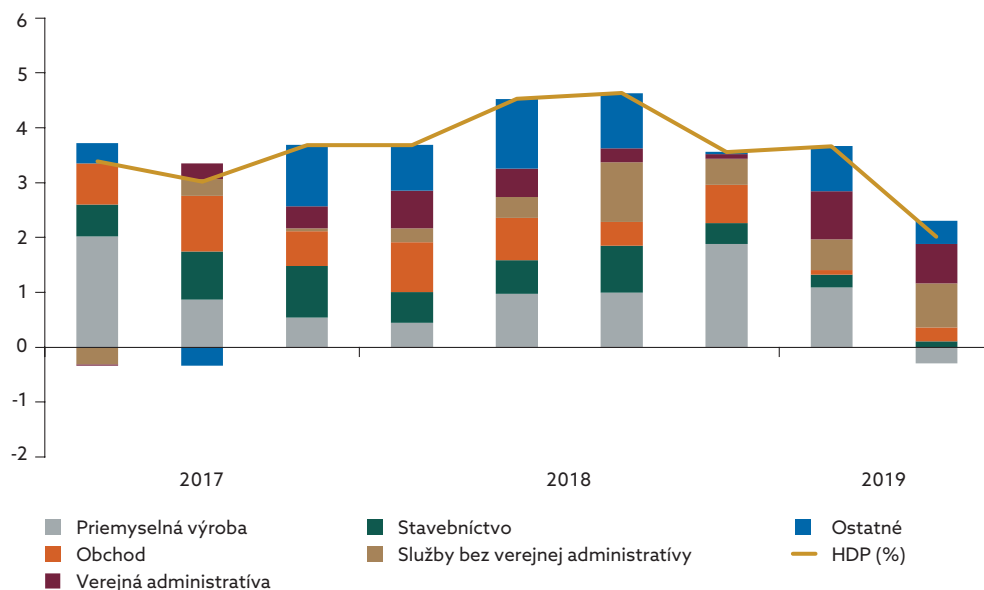
	2018					2019	
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q
Hrubý domáci produkt	1,0	1,3	0,8	0,6	4,1	0,7	0,5
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	1,1	0,3	0,7	0,5	3,0	0,1	0,6
Konečná spotreba verejnej správy	0,7	0,2	0,9	0,9	1,9	0,4	0,9
Tvorba hrubého fixného kapitálu	6,7	5,2	-7,7	5,2	6,8	-0,2	-0,7
Vývoz výrobkov a služieb	-1,7	4,0	0,3	1,9	4,8	0,6	-4,6
Dovoz výrobkov a služieb	1,1	2,6	1,6	2,2	5,3	-0,2	-2,6

Zdroj: ŠÚ SR

Z produkčnej strany prispel k spomaleniu rastu ekonomiky predovšetkým pokles v priemyselnej výrobe. Zároveň sa zmiernila aj tvorba pridanej hodnoty v stavebníctve a v ostatných odvetviach. Čiastočne to kompenzoval vývoj vo verejnej správe, ale najmä rast pridanej hodnoty v službách a obchode.

Graf 3

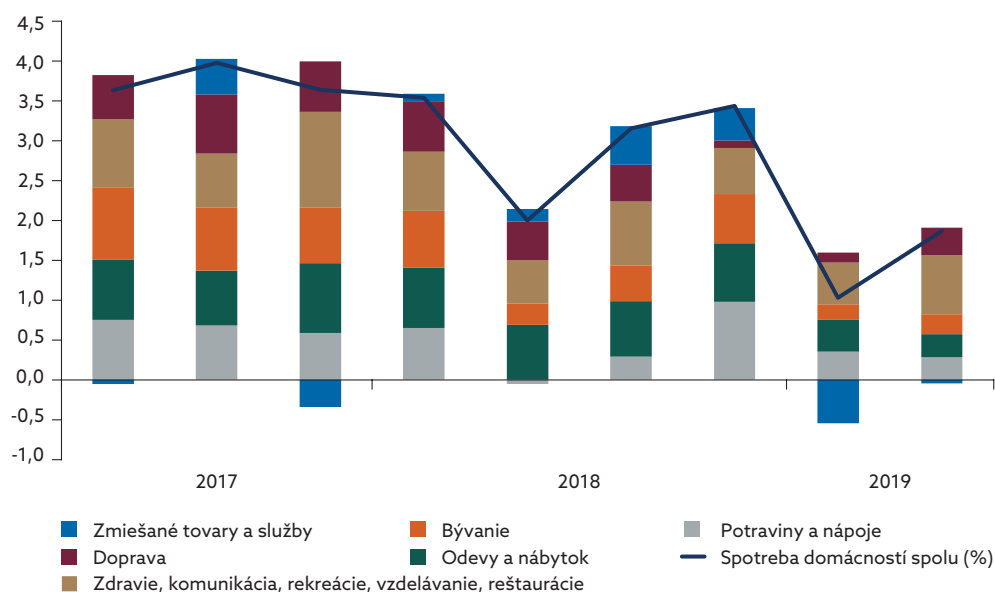
Vývoj HDP z produkčnej strany (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 4

Vývoj súkromnej spotreby domácností (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

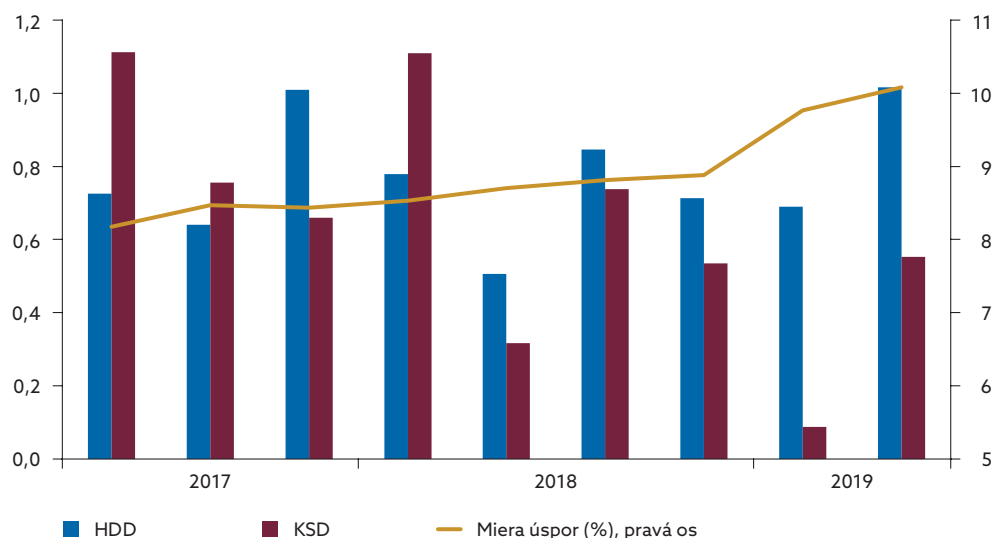
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Konečná spotreba domácností zrýchlila rast na 1,9 % medziročne, prejavil sa tu pokračujúci rast príjmov spotrebiteľov. Priaznivý vývoj na trhu práce sa naďalej odrážal v raste disponibilného príjmu domácností. Jeho zvyšovanie podporil výrazný nárast odmien zamestnancov. Z hľadiska jednotlivých zložiek prispeli k zrýchleniu rastu spotreby najmä výdavky

na hotely a reštaurácie (aj vplyvom využívania rekreačných poukazov). Domácnosti vynakladali viac aj na dopravu. Mierne sa zvýšili výdavky na bývanie. Na druhej strane pokračovalo spomaľovanie rastu výdavkov na potraviny, odevy a obuv. Po predchádzajúcom spomalení výdavkov na tovary krátkodobej, strednodobej spotreby a služby sa v tomto štvrtroku ich spotreba opäť zvýšila. Pri tovaroch dlhodobej spotreby ostala dynamika rovnaká. Vývoj disponibilného príjmu by umožňoval aj vyššiu spotrebu, ale domácnosti naďalej uprednostňujú tvorbu úspor pred vyššou spotrebou. Miera úspor opäť narástla.

Graf 5

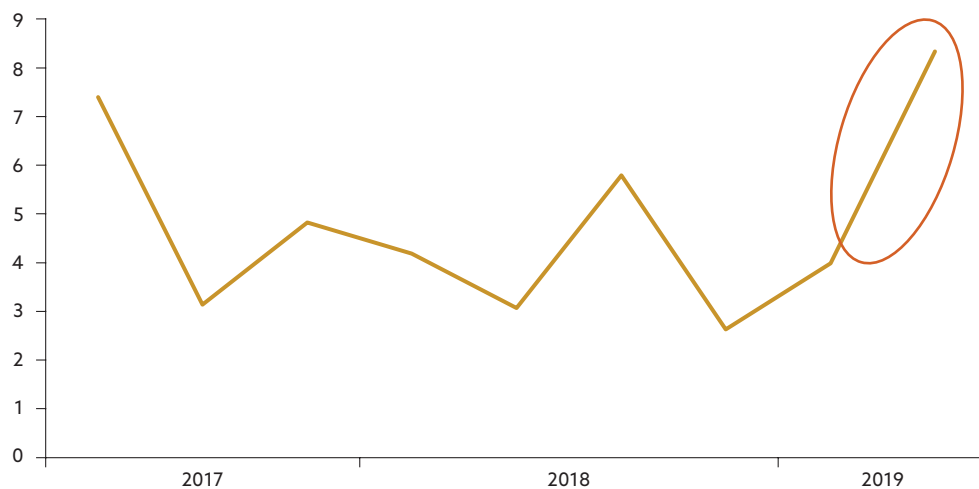
Hrubý disponibilný príjem a spotreba domácností (medzištvrtročný rast v %, s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 6

Vývoj súkromnej spotreby domácností na hotely a reštaurácie (medziročný rast v %, s. c., sezónne neočistené)

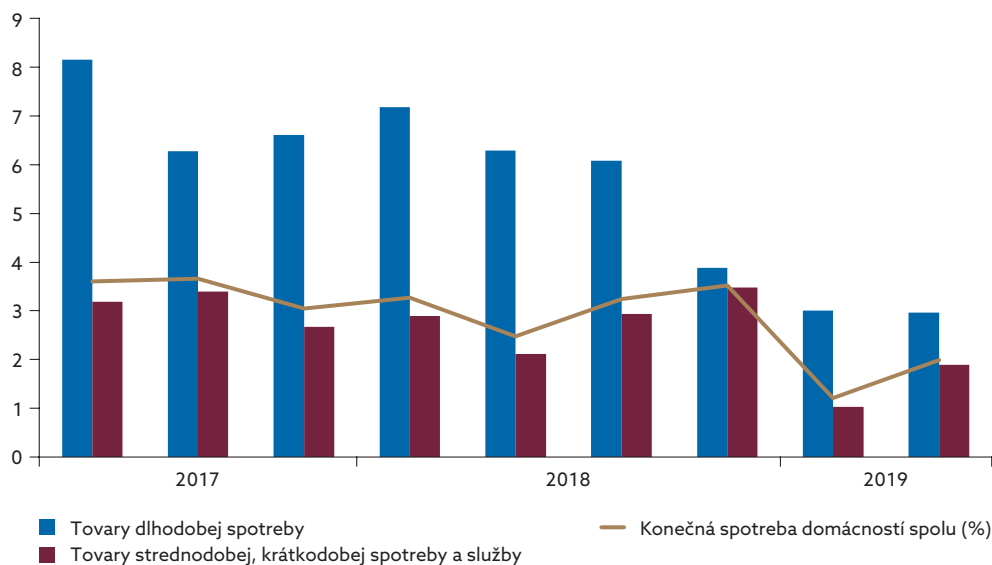
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Spotreba verejnej správy vzrástla o 4,2 %, čo bol najvyšší rast od roku 2015, kedy výrazný nárast odmien zamestnancov len čiastočne vykompenzoval medziročný pokles výdavkov na tovary a služby.

Fixné investície poklesli na medziročnej báze o 3,8 % vplyvom prepadu investičnej aktivity v nefinančnom sektore a zmiernovania vládnych investícií. V obmedzovaní investícií sa pravdepodobne prejavila neistota súvisiaca s nepriaznivým vývojom v zahraničnom dopyte. V nefinančnom sektore, ktorý najviac prispel k spomaleniu celkových fixných investícií, sa čiastočne mohol prejaviť aj bázický efekt výrazných investícií v rovnakom období predchádzajúceho roka (automobilový priemysel). Investície rástli v papierenskom a drevospracujúcom priemysle a v rafinériách. Z hľadiska aktív rástli investície do budov na bývanie, IT a telekomunikačných zariadení. Čerpanie eurofondov zatiaľ prebieha takmer v súlade s očakávaniami, keď mierne lepšie čerpanie bolo v kapitálových transferoch mimo verejného sektora, kde sa viac čerpano na projekty v oblasti ochrany životného prostredia. Medzi príjemcami dominovali investičné projekty vodárenských spoločností.

Graf 7

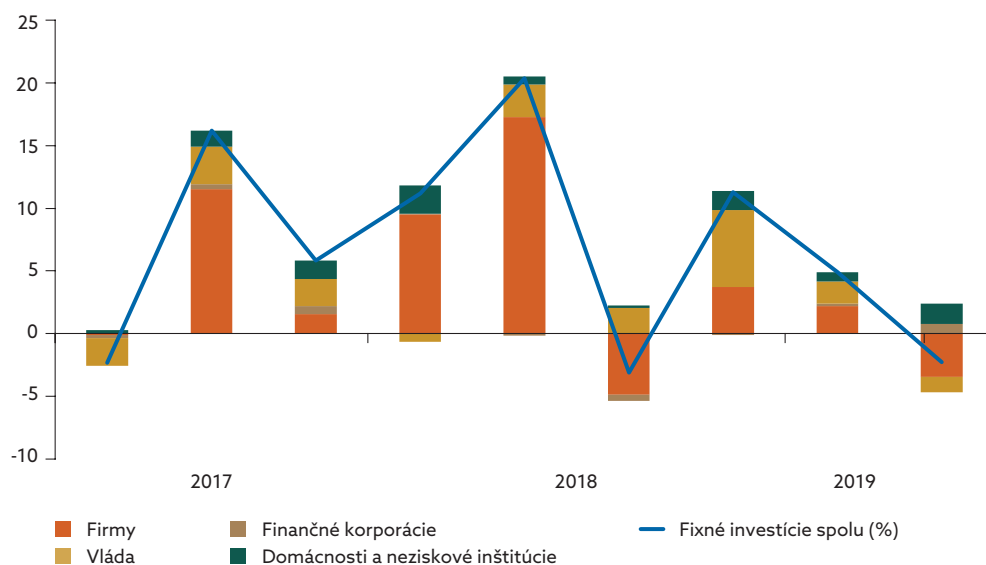
Spotreba domácností podľa dĺžky spotreby (medziročný rast v %, s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 8

Vývoj investícií podľa sektorov (medziročný rast v %, príspevky v p. b., b. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Čistý export zaznamenal v 2. štvrtroku negatívny príspevok. Z teritoriálneho hľadiska sa výraznejšie spomalili exporthy do krajín eurozóny. Vývoz do EÚ krajín mimo eurozónu zaznamenal dokonca medziročný pokles. Z mesačných údajov vyplýva, že export v rámci EÚ krajín mimo eurozónu klesal predovšetkým do Spojeného kráľovstva, Švédska a Česka. Mierne spomalenie bolo zaznamenané aj v exporte do Poľska. Prejavuje sa neistota spojená s brexitom i pokles subdodávok v rámci globálnych hodnotových reťazcov v automobilovom priemysle.

Z dôchodkovej metódy merania HDP v bežných cenách vyplýva, že spomalenie rastu ekonomiky spôsobili najmä nižšie podnikateľské príjmy (hrubé zisky a zmiešané dôchodky) a čiastočne aj nižší výber daní na produkciu a import. Príjmy z práce sú naďalej silné a ich príspevok k medziročnému rastu HDP sa mierne zvýšil.

Graf 9

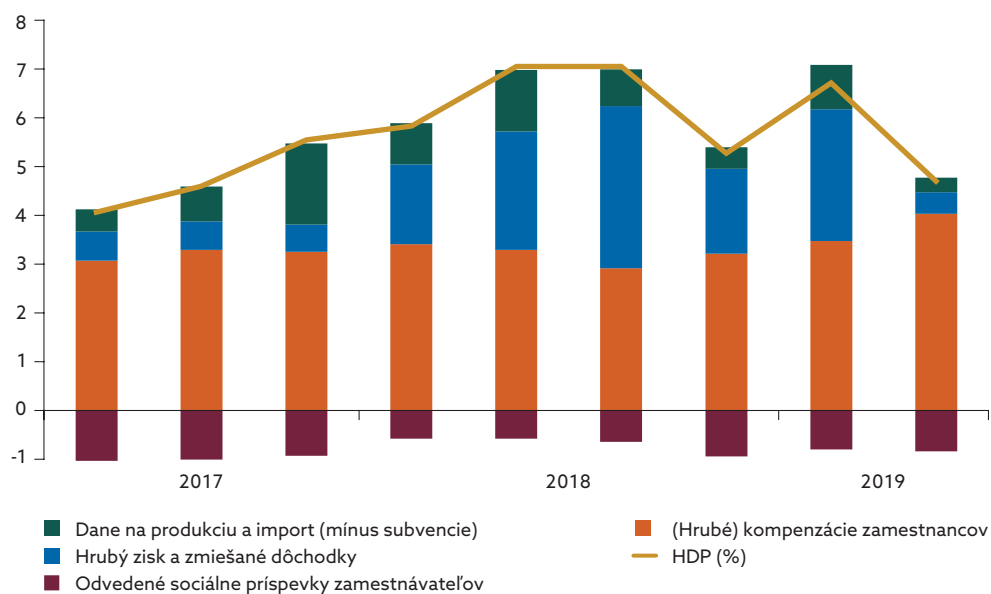
Vývoj exportov a importov tovarov a služieb (medziročný rast v %, s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 10

Vývoj HDP z dôchodkovej stránky (medziročný rast v %, príspevky v p. b., b. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Box 1

Ochladenie z pohľadu zásadných odvetví

Priemyselná výroba na Slovensku má za sebou viac ako 5 rokov permanentného zvyšovania tempa zo štvrtroka na štvrtrok. Pozíciu stabilného prispievateľa k rastu HDP stratila až v 2. štvrtroku 2019, kedy poklesla ako jediná z odvetví sledovaných na produkčnej strane HDP. Do domáceho výrobného sektora sa prenieslo ochladenie z vonkajšieho prostredia a spolu s niektorými jedno-razovými faktormi stiahlo zásadné spracovateľské výroby do záporného pásma. Výnimkou bola objemom najdôležitejšia výroba motorových vozidiel, ktorá si síce udržala v 2. štvrtroku rastové tempo, ale výrazne slabšie v porovnaní so začiatkom roka.

Potenciál rastu výroby a vývozu áut by sa postupne vyčerpal aj bez materializácie rizík z prostredia automotive, keďže minuloročná báza bola mimoriadne vysoká a jej impulzy sa tento rok nezopakujú. Koncentrácia spracovateľského sektora na automotive sa však posilnila práve v období hromadenia rizík globálneho rozmeru. V 1. štvrtroku slovenská výroba a vývoz áut dokázali z narastajúcich globálnych rizík ešte vyťažiť, a to formou predzásobenia trhov ohrozených obchodnými bariérami a neistotou z diania okolo brexitu. V 2. štvrtroku efekt predzásobenia (až na ojedinelé výnimky) vyprchal. Americký a britský trh po dvoch mimoriadne úspešných štvrtrokoch na prelome rokov prestal v 2. štvrtroku 2019 podporovať export áut. Okrem toho výroba motorových vozidiel narazila na ochladzujúcu sa nemeckú ekonomiku.

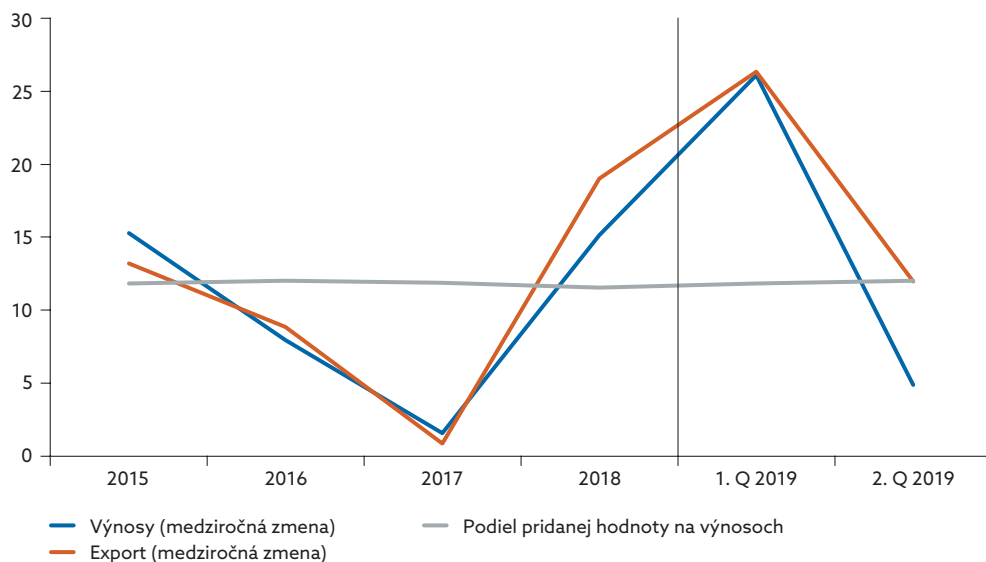
Nielen samotná výroba áut, ale aj jej dodávatelia, vrátane producentov zo strojárkej výroby a produkcie kovových a elektrických výrobkov, pocítili ochladenie a v 2. štvrtroku sa im znížili výnosy. Výroba a vývoz základných kovov sú pod tlakom celoeurópskych problémov približne od polovice minulého roka (spotreba ocele klesá, dovoz na európsky trh rastie, rastú ceny emisných povolení, zvyšujú sa domáce nákladové, najmä mzdové faktory a pod.).

Obdobie pomerne stabilného rastu výroby a exportu strojov prelomil až 2. štvrtrok 2019. Značnú časť poklesu možno pripísať strojárkej výrobe súvisiacej s dodávkami do automobilovej výroby v stredoeurópskom reťazci. Výpadok strojárkej výroby a exportu je znepokojujúci nielen z dôvodu prerušeného obdobia stabilného rastu, ale aj pre výpadok relatívne vysokej miery pridanej hodnoty z výnosov, ktorú vykazujú minimálne firmy s viac ako 20 zamestnancami.

Spojenú výrobu dvoch komodít, elektroniky a elektrických zariadení, dlhodobo ťahal nadol prevažne presun výrobcov elektroniky v rámci stredoeurópskeho regiónu. Export elektroniky rástol aj v období klesajúcich výnosov (2015 - 2017) najmä v dôsledku reexportu bez podstatnejšieho pozitívneho vplyvu na ekonomiku Slovenska. Naopak, výrobe a vývozu elektrických zariadení sa doposiaľ darilo, s výnimkou poklesu v 2. štvrtroku 2019. (Práve v 2. štvrtroku sa zintenzívnil dovoz elektrických strojov, prístrojov a zariadení, počítačov, elektronických a optických zariadení. Zvýšené nároky na dovoz mohli vyplynúť z investičných potrieb firiem a športových podujatí medzinárodného významu.)

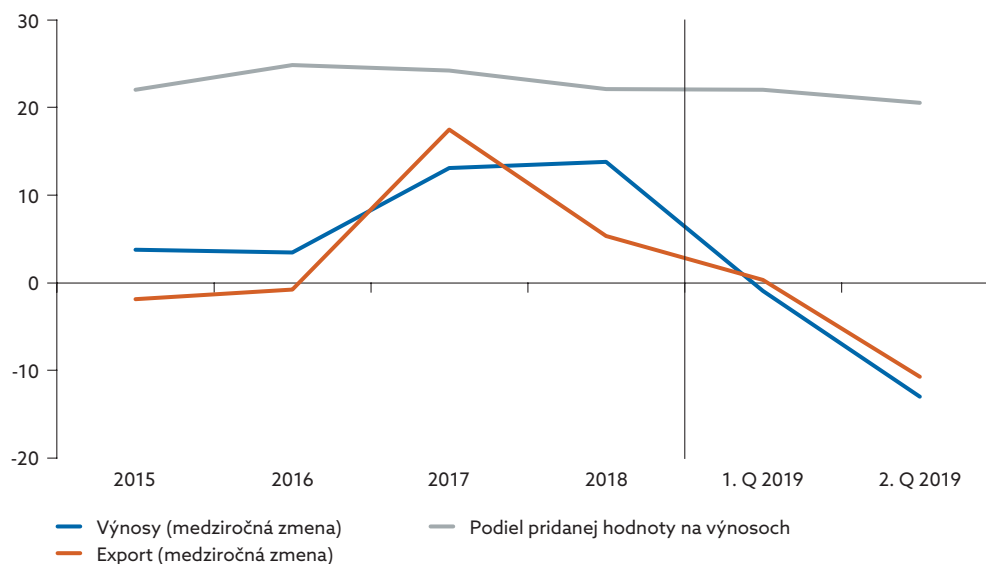
Technologické odstávky v petrochemickom priemysle naplánované na 2. štvrtrok 2019 boli jednorazového charakteru a spôsobili plánovaný výpadok výroby a exportu ropných produktov.

Graf A
Výroba motorových vozidiel (%)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

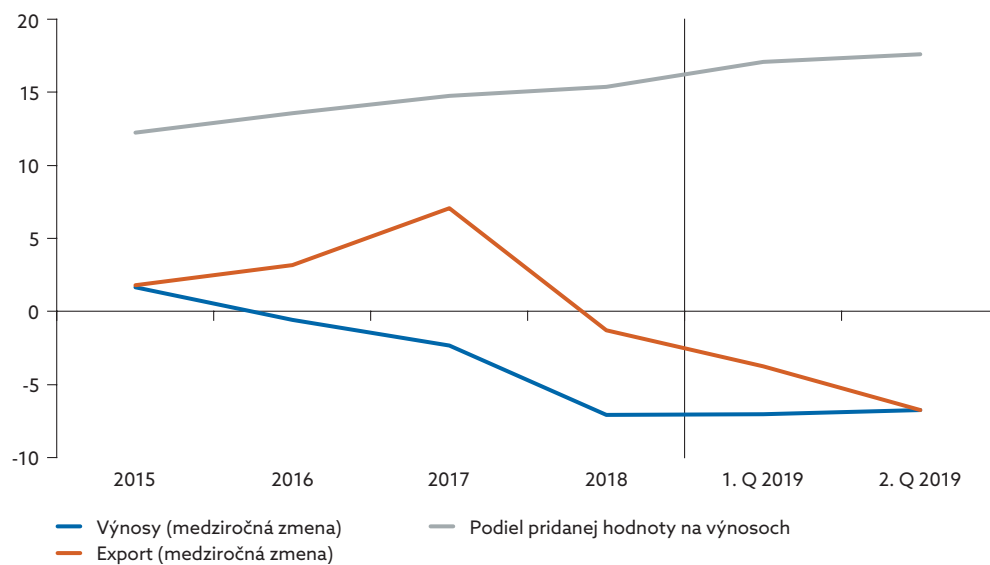
Graf B
Výroba kovov a kovových výrobkov (%)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

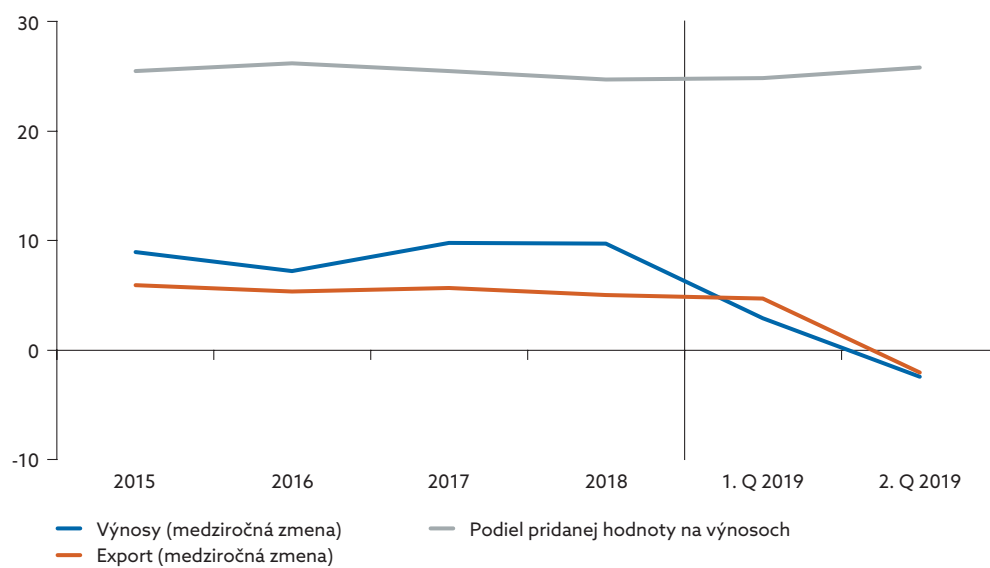

Graf C
Výroba elektroniky a elektrických zariadení (%)

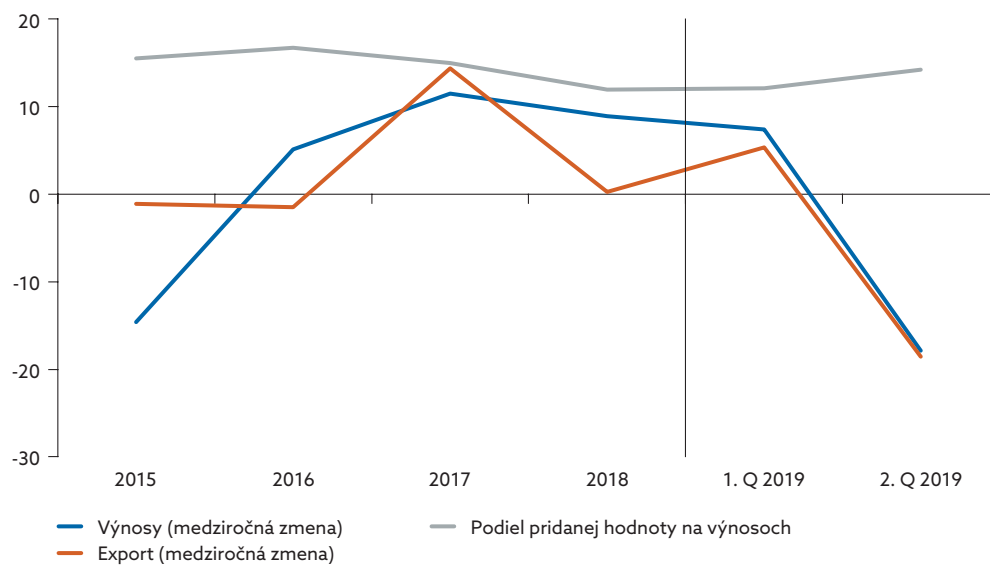
Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf D
Výroba strojov a zariadení (%)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf E
Výroba ropných a chemických produktov (%)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

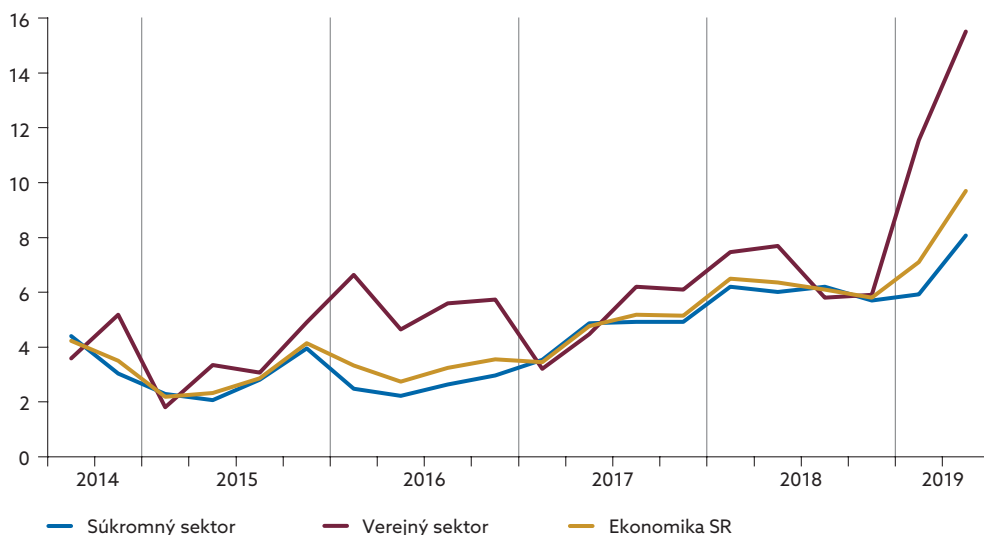
3 Trh práce

3.1 Mzdy a produktivita práce

Priemerná mzda v 2. štvrtroku 2019 markantne vzrástla. V porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom sa jej dynamika zrýchlila o 2,6 percentuálneho bodu na 9,7 %. Výrazný rast ovplyvnil vývoj vo verejnom sektore. Dvojciferné medziročné tempo rastu vo verejnom sektore od začiatku roka (11,5 % v 1. štvrtroku, 15,5 % v 2. štvrtroku) ovplyvnil nárast tarifných plátov zamestnancov pracujúcich vo verejnej a štátnej službe. Navyše ju v 2. štvrtroku podporil aj vyšší objem vyplatených odmien a iných zložiek mzdy (vyplatený 13. plat). K celkovému zrýchleniu mzdy prispel však aj súkromný sektor, hlavne odvetvie služieb. Už dlhodobejšie sa vyvíja pomerne dynamicky a vývoj v 2. štvrtroku bol ovplyvnený aj nárastom príplatkov od mája tohto roka. Na druhej strane, rast miezd v priemysle a stavebníctve sa medziročne spomalil. V týchto odvetviach boli pravdepodobne vyššie náklady na príplatky kompenzované nižšími vyplatenými odmenami hlavne v malých podnikoch a u podnikateľov. V priemysle navyše už druhý štvrtrok za sebou klesá aj počet odpracovaných hodín.

Graf 11

Prehľad mzdového vývoja v hlavných segmentoch ekonomiky (medziročný rast v %)

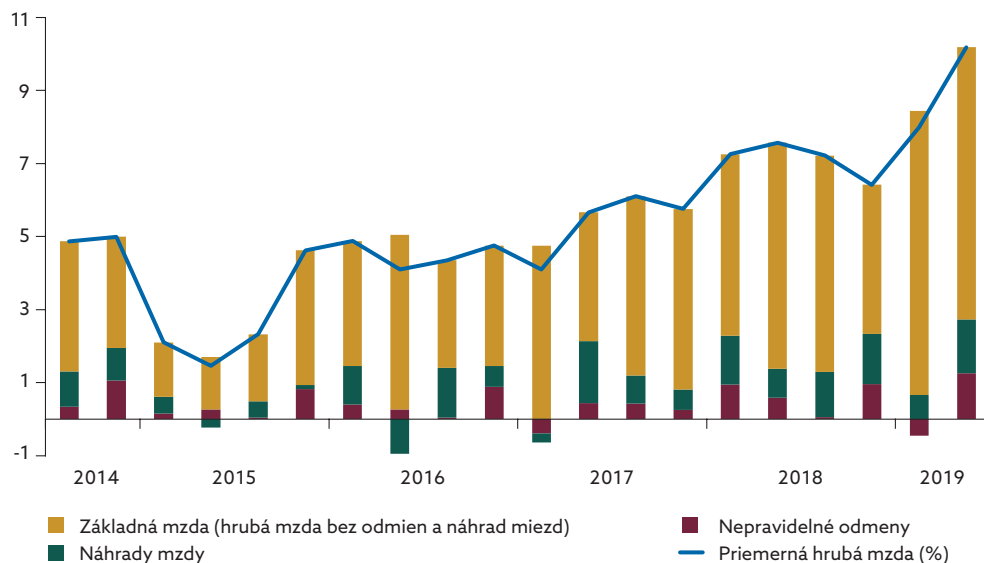

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Poznámka: Verejný sektor vypočítaný na základe vývoja v kategóriách O, P, Q klasifikácie NACE.

Graf 12

Zložky priemernej mzdy (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

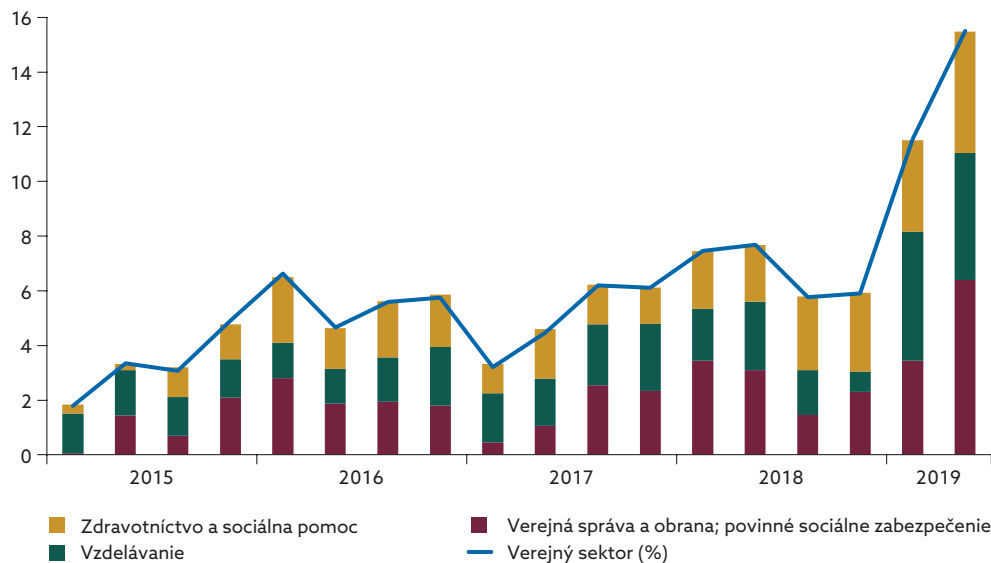

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Poznámka: Údaje za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac (verejný a finančný sektor bez ohľadu na počet zamestnancov).

Graf 13

Vývoj miezd vo verejnom sektore (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Kompenzácie na zamestnanca, ktoré zahŕňajú hrubé mzdy a ďalšie náklady na pracovnú silu, rástli v 2. štvrtroku 2019 tempom 8,4 % a v porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom sa zrýchlili (v 1. štvrtroku 6,3 %). Ich vývoj bol ovplyvnený rovnakými fundamentami ako v prípade priemernej mzdy. Nominálna mzda dosahuje dlhodobo rýchlejšiu rast v porovnaní s nominálnou produktivitou práce a v 2. štvrtroku sa vplyvom výrazného rastu priemernej mzdy nožnice medzi týmito ukazovateľmi viac roztvorili.

Jednotkové náklady práce vzrástli v 2. štvrtroku 2019 medziročne o 8,1 % (po sezónnom očistení). Akcelerujúcim rastom miezd však len dobiehame krajiny V4 ako Maďarsko a Česko, kde mzdy v posledných obdobiach rástli oveľa rýchlejšie. Mzdovú konkurencieschopnosť by tak Slovensko v porovnaní s okolitými krajinami nemalo strácať.

Tabuľka 2 Vývoj miezd a produktivity práce (zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka v %)

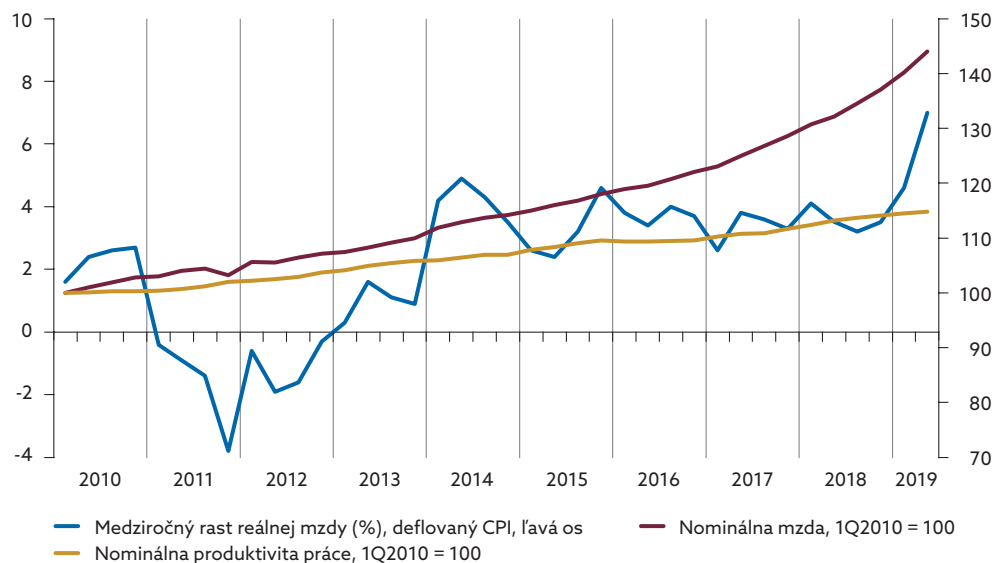
	2018					2019	
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q
Priemerná mzda (headline)	6,5	6,4	6,1	5,8	6,2	7,1	9,7
Inflácia CPI	2,3	2,8	2,7	2,2	2,5	2,4	2,5
Reálna priemerná mzda (headline)	4,1	3,5	3,3	3,5	3,6	4,6	7,0
Priemerná mzda (ESA 2010)	6,2	6,2	5,5	4,9	5,7	6,4	8,8
Kompenzácie na zamestnanca (ESA 2010)	5,4	5,6	5,3	5,5	5,4	6,3	8,4
Produktivita práce ESA 2010, nominálna	3,5	4,8	5,0	3,5	4,2	4,8	3,2
Produktivita práce ESA 2010, reálna	1,4	2,3	2,7	1,8	2,1	1,8	0,6

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Poznámka: Priemerná mzda (headline) na základe štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Reálna priemerná mzda vypočítaná na základe inflácie CPI. Produktivita práce ESA 2010 vypočítaná ako podiel nominálneho HDP a zamestnanosti v metodike ESA 2010.

Graf 14

Vývoj miezd a produktivity práce (% , index)

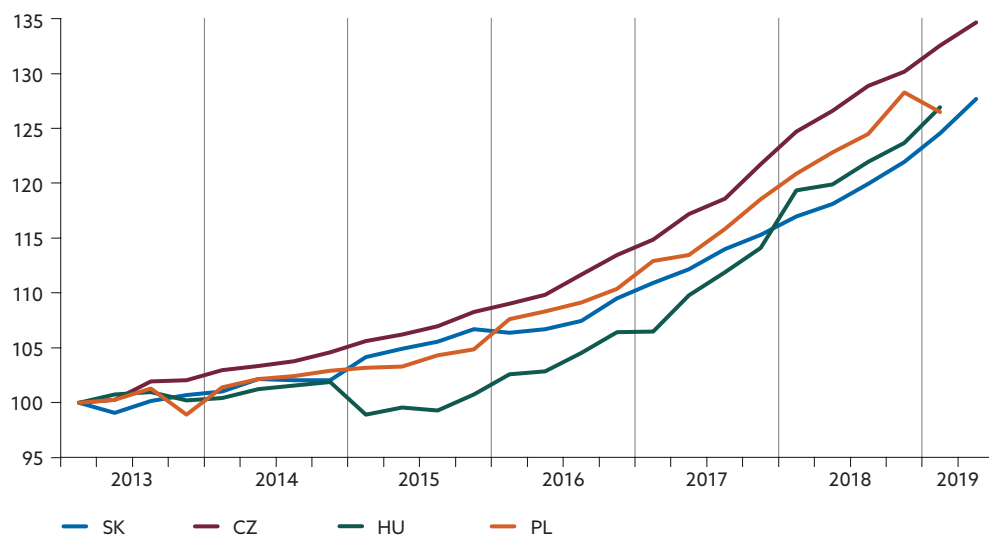

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Poznámka: Mzdy zo štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Nominálna produktivita práce vypočítaná na základe zamestnanosti podľa štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Bázické indexy na základe sezónne očistených dát.

Graf 15

Jednotkové náklady práce v krajinách V4 (index, 1. Q 2013 = 100)

Zdroj: Eurostat a výpočty NBS

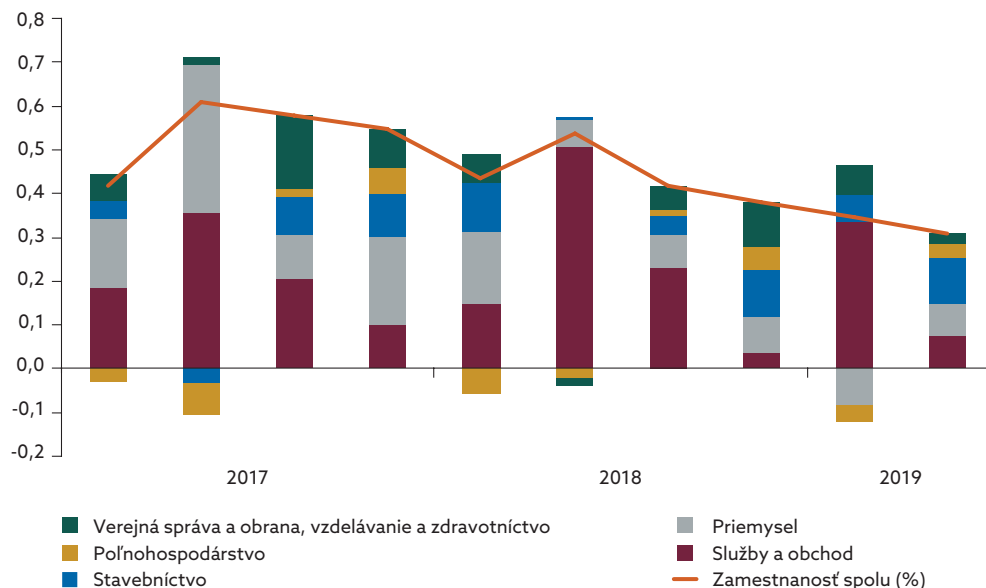
3.2 Zamestnanosť, nezamestnanosť

Zamestnanosť medziročne mierne pribrzdila. Oproti predchádzajúcemu štvrťroku sa jej dynamika spomalila o 0,4 percentuálneho bodu na 1,4 %. Jej vývoj bol ovplyvnený hlavne poklesom zamestnanosti v obchode, ktorý sa medzištvrťročne znížil už druhýkrát za sebou. Je to pravdepodobne aj odrazom krátenia otváracích hodín a znižovania počtu pracovných zmien, ktoré prebieha od minulého roka. Zamestnávateľom aj v dôsledku legislatívnych zmien v poslednom období rastú mzdové náklady a tak sa snažia limitovať počet nadčasových hodín nielen v sektore obchodu. Ostatné odvetvia si v porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom zachovali stabilnú dynamiku rastu zamestnanosti, obmedzenia sa prejavujú v redukcii odpracovaných hodín. Pomerné dynamický rast zamestnanosti vykázalo stavebníctvo, na úrovni 4,7 %. Priemysel dosiahol rovnakú dynamiku ako v predchádzajúcom štvrťroku 0,6 %, avšak ochladenie aktivity v tomto odvetví sa môže postupne odraziť aj vo vývoji zamestnanosti. Najoptimistickejšia situácia je v súčasnosti v službách, hlavne v oblasti IT a služieb súvisiacich s cestovným ruchom.

V súvislosti so spomalením ekonomickej aktivity sú zamestnávatelia pri naberaní nových zamestnancov opatrní. Dokumentuje to aj mierny pokles počtu voľných pracovných miest, hlavne v priemyselnej výrobe.

Graf 16

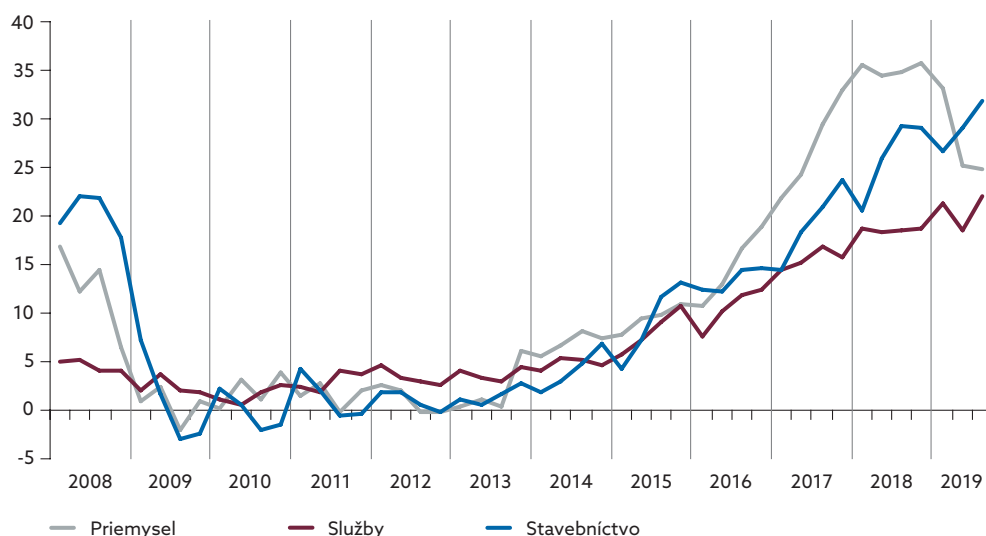
Vývoj zamestnanosti (medzištvrtročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 17

Počítaný nedostatok pracovnej sily (% respondentov)

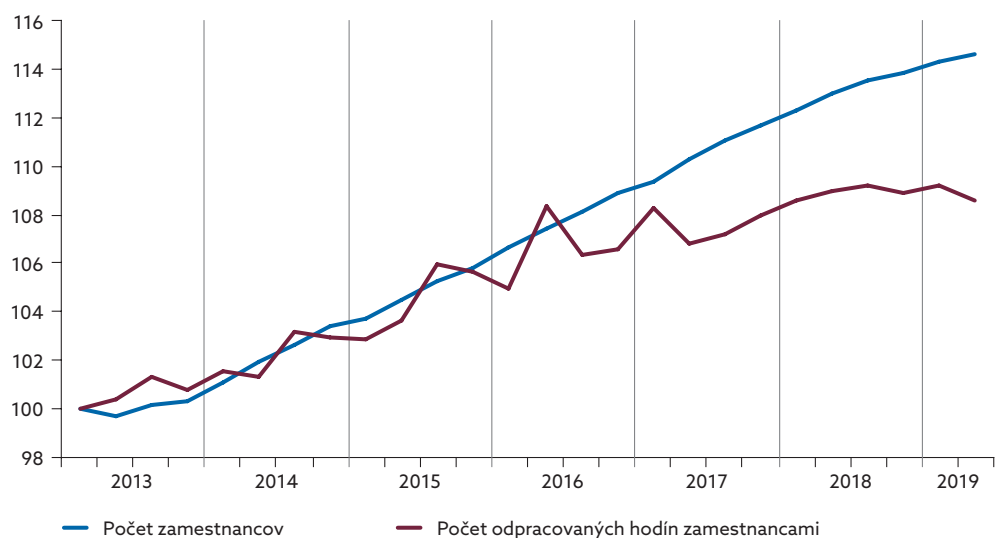
Zdroj: EK a výpočty NBS

Poznámka: Údaje za stavebníctvo za 3. Q 2019 sú priemerom za júl a august 2019.

Počet nezamestnaných (metodika VZPS) stagnoval. Medzištvrtročne po sezónnom očistení klesol počet nezamestnaných len o mierne viac ako 800 osôb. Miera nezamestnanosti tak dosiahla 5,8 %, rovnako ako predchádzajúci štvrtrok. Navyše sa nateraz stabilizoval aj trend poklesu počtu Slovákov pracujúcich v zahraničí a zostal približne na rovnakej úrovni ako predchádzajúci štvrtrok. Rast počtu pracujúcich cudzincov na území SR sa v 2. štvrtroku tiež zmiernil.

Graf 18

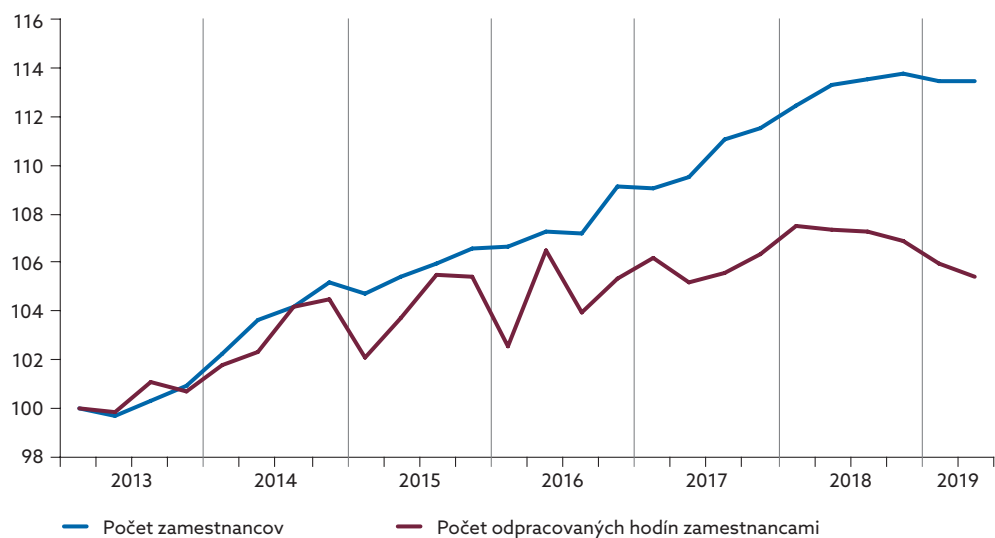
Vývoj zamestnanosti a odpracovaných hodín v ekonomike (metodika ESA, index, 1. Q 2013 = 100)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 19

Vývoj zamestnanosti a odpracovaných hodín v obchode (metodika ESA, index, 1. Q 2013 = 100)

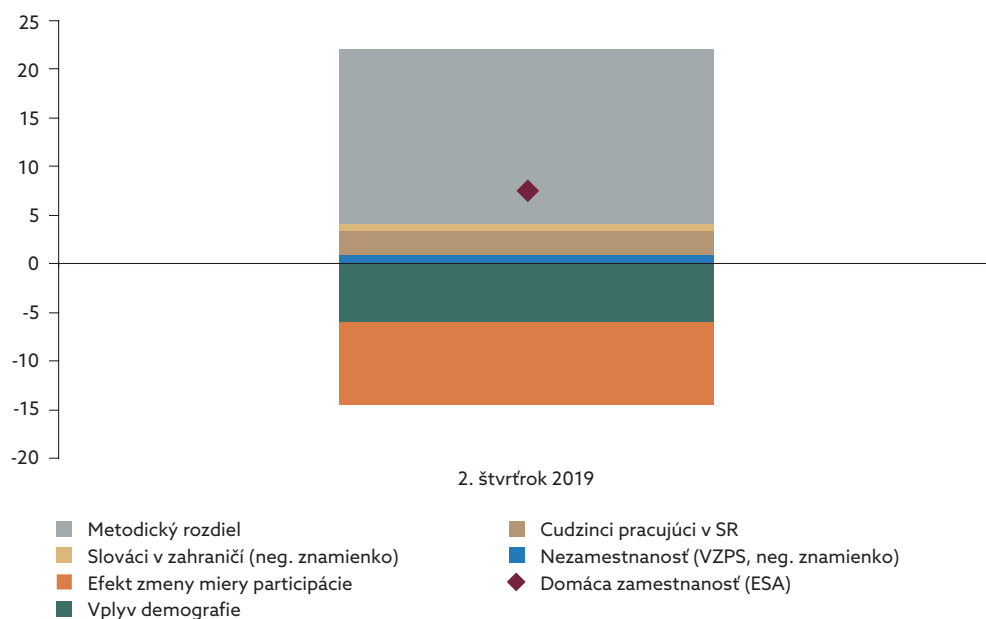

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 20

Príspevky hlavných veličín trhu práce k medzištvrtročnej zmene zamestnanosti (tis. osôb)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Poznámka: Časový rad cudzincov pracujúcich v SR zatiaľ nie je sezónne očistený v dôsledku jeho krátkej histórie. Sezónnosť v ňom však nie je výrazná. Metodický rozdiel zahŕňa vplyv zostatkových metodických rozdielov medzi zamestnanosťou v metodikách VZPS a ESA.

4 Cenový vývoj

K zrýchleniu inflácie v 2. štvrťroku 2019 na 2,6 % (2,4 % v 1. štvrťroku 2019) prispeli ceny potravín.

V zrýchlení cien potravín sa premietol najmä rast cien nespracovaných potravín (zeleniny a mäsa). Vo vývoji cien mäsa sa prejavuje vplyv zahraničného dopytu a riziká spojené s morom ošípaných. Pretrvávajúci dynamický rast nákladov práce naďalej prispieva k relatívne vysokému medziročnému rastu cien spracovaných potravín. Premieta sa najmä v silnom raste cien pekárenských výrobkov a výrobkov z múky od začiatku roka 2019. Rast cien spracovaných potravín sa v porovnaní s 1. štvrťrokom zrýchlil len mierne.

Aj v 2. štvrťroku medziročná dynamika cien energií dosahovala takmer 5 %. Tlmiaco pôsobil pokračujúci mierny medziročný pokles cien ropy Brent v eurách, ktorý odzrkadľoval pretrvávajúce obavy z prehĺbovania colných bariér vo svete.

Medziročný rast cien služieb bol stabilizovaný, bez výraznejšieho efektu vysokého rastu miezd v sektore služieb. Kúpyschopný dopyt po službách strednej príjmovej triedy je pravdepodobne naďalej nízky. Nákladové impulzy sú tak tlmené miernejším dopytom v porovnaní s možnými dostupnými kapacitami sektoru služieb.

Ceny priemyselných tovarov bez energií zaznamenali len mierne zrýchlenie tempa rastu. Prispel k tomu vývoj dynamiky cien tovarov dlhodobej spotreby. V 1. štvrťroku sa ich medziročný rast spomalil v dôsledku časového posunu v náraste cien ojazdených automobilov. Vo februári 2019 ceny ojazdených automobilov zaznamenali dočasný medziročný pokles. Od marca do júna sa tempo rastu cien stabilizovalo. V 2. štvrťroku 2019 sa tak dynamika cien dlhodobých tovarov zrýchlila.

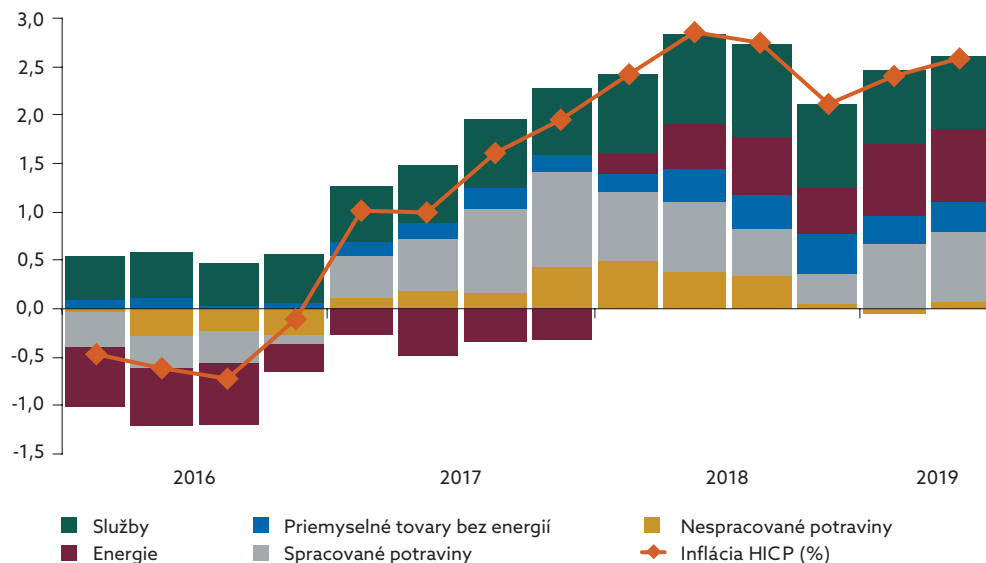
Tabuľka 3 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka v %)

	2018					2019	
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q
Inflácia HICP	2,4	2,9	2,7	2,1	2,5	2,4	2,6
Nespracované potraviny	11,0	8,8	7,1	0,4	6,8	-0,9	1,9
Spracované potraviny	3,4	3,4	2,3	1,5	2,7	3,3	3,5
Priemyselné tovary bez energií	0,7	1,2	1,2	1,4	1,1	1,0	1,1
Energie	1,4	3,3	4,0	3,2	3,0	4,8	4,7
Služby	2,6	2,9	3,1	2,7	2,8	2,4	2,4

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 21

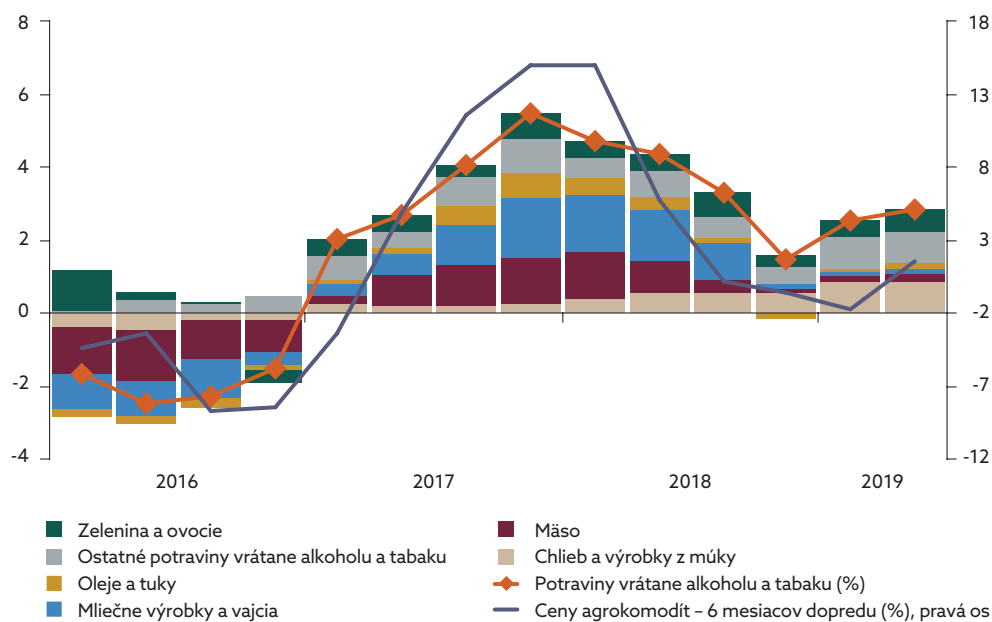
Vývoj inflácie HICP v štruktúre (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS

Graf 22

Vývoj cien potravín v štruktúre (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS